

РЕШЕНИЕ

№ 52

гр. Провадия, 28.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПРОВАДИЯ, V-ТИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Никола Д. Дойчев

при участието на секретаря П. В. Г.
като разгледа докладваното от Никола Д. Дойчев Гражданско дело № 20213130101781 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството се образува въз основа на искова молба на „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД срещу КР. ДР. Г. по реда на чл. 422 от ГПК за приемане за установено в отношенията между страните, че ответникът дължи на ищеца по сключен договор за потребителски кредит № 5546961/26.08.2019 г., следните вземания:

1. сумата от 480.75 лева главница, ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението в съда до окончателното изплащане на задължението;
2. сумата от 86.25 лева договорно възнаграждение (възнаградителна лихва) за периода от 10.09.2020 г. до 30.06.2020 г.;
3. сумата от 183.26 лева за неизпълнение на задължение за предоставяне на обезпечение в срок;
4. сумата от 165.00 лева разходи и такси за извънсъдебно събиране;
5. сумата от 28.25 лева лихва за забава за периода от 01.07.2020 г. до 19.02.2021 г.

При условията на евентуалност, в случай че съдът отхвърли така предявените установителни искове, се предявяват осъдителни такива, както следва: 480.75 лева главница, ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението в съда до окончателното изплащане на задължението; 2. сумата от 86.25 лева договорно възнаграждение (възнаградителна лихва) за периода от 10.09.2020 г. до 30.06.2020 г.; 52.86 лева лихва за забава за периода от 30.06.2019 г. до 28.09.2021 г.

Ищецът твърди, че на 26.08.2019 г. се сключва договор за потребителски кредит № 5546961 между ответника и „Вива кредит“ ООД в размер на 500.00 лева, която следва да се

върне ведно с лихва и такса за експресно разглеждане на документи в общ размер на 869.00 лева на 22 двуседмични погасителни вноски за срок от 44 седмици, всяка в размер на 39.50 лева, включващи главница, договорна лихва и такса за експресно разглеждане на документи. Посочва се, че ответникът заплаща обща сума в размер на 60.00 лева, като остават дължимо 480.75 лева главница, 86.25 лева договорна лихва в размер на 10.09.2019 г. до 30.06.2020 г. Претендират се тези суми, както и неустойка за непредоставяне на обезпечение в размер на 183.26 лева и такси за извънсъдебно събиране на вземането в размер на 165.00 лева. По същество се моли за уважаване на исковете.

Ответникът депозира писмен отговор в срок чрез своя процесуален представител. Навежда възражение за нищожност на претендираните вземания за такса за експресно разглеждане на документи и неустойка при непредоставяне на обезпечение, поради противоречието им с чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Оспорва се и възнаградителната лихва с аргумента, че надвишава трикратния размер на законната лихва. На следващо място се посочва, че договорът за кредит е недействителен, поради неспазване на изискванията на чл. 10, ал. и чл. 11 от ЗПК, на основание чл. 22 от ЗПК. По същество се иска отхвърляне на исковете. Прави се възражение за прекомерност на претендираното юрисконсултско възнаграждение.

В открито съдебно заседание ищецът не се представлява. Представя писмено становище, с която поддържа предявения искове. Моли за уважаването им. Прави възражение за прекомерност на претендирания от ответника адвокатски хонорар. Ответникът, чрез своя процесуален представител, поддържа възраженията в писмения отговор, както и предявените насрещни искове. Моли за отхвърляне на предявените от „Профикредит България“ ЕООД искове и уважаване на предявените насрещни такива. Депозира писмени бележки. Претендира и разноси за заплатено адвокатско възнаграждение.

На проведеното открито съдебно заседание ищецът не се представлява. Депозира молба, която посочва че поддържа предявените искове. Моли за уважаването им. Ответникът не се явява и не се представлява. Неговият процесуален представител депозира писмена молба. поддържа писмения отговор. Моли за отхвърляне на исковете.

Фактически констатации и правни изводи на съда:

Страните по делото не спорят, че „Вива Кредит“ ООД сключва с ответника договор за паричен заем № 5546961/26.08.2019 г. чрез средства за комуникация по реда на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние, по силата на който „Вива Кредит“ ООД, в качеството му на заемодател, предоставя на ответника, в качеството му на заемополучател, сумата от 500.00 лева – чл. 1 и чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от договора. Видно от чл. 1, ал. 4 от договора за заем, ответникът се задължава да заплати и такса за експресно разглеждане на документи за отпускане на паричен заем в размер на 275.00 лева, която се включва като част от размера на всяка погасителна вноска. Така общият размер на заема се увеличава на 775.00 лева. Съгласно чл. 2, ал. 1 от Договора, срокът на заема е 44 седмици, а броят вноски – 22, като всяка вноска следва да се заплаща на всеки две седмици и се състои от главница,

възнаградителна лихва и такса за експресно разглеждане в общ размер на 39.50 лева. Лихвата по заема е 40.32 %, а годишният процент на разходите – 49.38 % - чл. 2, ал. 1, т. 5 и т. 8 от Договора. Ответникът не оспорва, че главницата, предмет на заема, се усвоява от него по реда, разписан в чл. 2, ал. 1, т. 10 и ал. 2 от договора. Ответникът се задължава в 3-дневен срок от усвояване на заема да обезпечи същия, чрез предоставяне на лице, което да поръчителства за заемодателя и което следва да отговаря на определени условия, или чрез учредяване на банкова гаранция в размер на цялото задължение – чл. 4, ал. 1 от договора. В тази връзка, ал. 2 на чл. 3 от договора предвижда, че в случай на неизпълнение на това задължение, ответникът дължи неустойка в размер на 183.26 лева, чиито размер се разсрочва и заплаща на равни части към всяка от погасителните вноски. Това има за последица покачване размера на погасителната вноска на 47.83 лева, а общото задължение по договора за заем – в размер на 1052.26 лева.

По делото се представя рамков договор от 01.12.2016 г. за прехвърляне на парични вземания, който се сключва между „Вива кредит“ ООД, в качеството му на цедент, и ищеца по делото „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД, в качеството му на цесионер. Цесията включва в предмета си и процесните вземания по сключения договор за заем, видно приложение № 1, № 36, л.11/22. С получаване по реда на чл. 46 от ГПК на исковата молба на 25.10.2021 г. и приложенията към нея ответникът получава и препис от договора за цесия, ведно с пълномощно за уведомяване от цесионера. Следва правния извод, че ответникът се уведомява редовно за прехвърленото вземане, поради което на основание чл. 235, ал. 3 от ГПК и чл. 99, ал. 4 от ЗЗД следва да се приеме, че цесията има действие спрямо ответника от 25.10.2021 г. и за негов кредитор по договора за заем следва да се счита ищеца „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД.

Съдът счита, че претендираното от ищеца вземане за неустойка по чл. 4, ал. 2 от договора за заем за непредоставяне на обезпечение в срок, е нищожно, като заобикаляща изискването на чл. 16 от ЗПК. Съдът счита, че това вземане представлява по своята същност уговорена отнапред репарация не за вредите от неполучена договорена престация по предмета на договора, а за вредите от неплатежоспособността на длъжника, които кредиторът би претърпял поради неполучено обезпечение. Тази договорка обаче е в колизия с чл. 16 от ЗПК, който задължава доставчика на финансовата услуга да оцени сам платежоспособността на потребителя и да предложи добросъвестно цена за ползване (възнаградителна лихва), съответна на получените гаранции. В случая, предвидената неустойка оскъпява по скрит начин цената на ползвания заем и позволява на заемодателя да получи сигурно завишено плащане, без това оскъпяване да е надлежно обявено на потребителя в съответствие с изискванията на специалните норми, ограничаващи свободата на договаряне при потребителско кредитиране (чл. 19 ЗПК) – в този смисъл вж. Определение № 1447 от 16.04.2019 г. на ОС - Варна по в. ч. т. д. № 538/2019 г., докладчик съдия Диана Митева. Ето защо, следва да се приеме, че вземането за неустойка, уговорено в чл. 4 от договора за заем е нищожно, поради заобикаляне на закона на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, вр. с чл. 16 от ЗПК.

По отношение на претенцията на ищеца за заплащане на такса за извънсъдебно събиране на вземането по кредита, съдът констатира, че липсва въобще уговорена клауза в договора за заем, очертаваща предпоставките ѝ за начисляване и нейния размер. Също така, такова вземане за такса разходи за извънсъдебно събиране противоречи пряко на чл. 10а, ал. 2 от ЗПК, която забранява кредиторът да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с управление на кредита, а извънсъдебното събиране на просрочените вноски безспорно е действие по управление на кредита. Възлагането в тежест на потребителя на допълнителна такса за управление на кредита в случай на забава, за която по правило потребителят дължи обезщетение в размер на лихвата за забава, противоречи на разпоредбите на чл. 10, ал. 2 ЗПК и чл. 33, ал. 1 ЗПК – вж. Решение № 345 от 9.01.2019 г. на ВКС по т. д. № 1768/2018 г., II т. о., ТК, докладчик съдията Бонка Йонкова. Както събирането на вземането от длъжника в дома му, така и поддържането на нарочен служител, натоварен да търси доброволно изпълнение от длъжника, са типични действия по управление на „лош“ кредит и съставляват присъщ за основния предмет на договора разход, а не допълнителен такъв. Разходите за този вид дейност на кредитора, следва да са включени в основното възнаграждение като цена на самото кредитиране, тоест представляват ценообразуващ елемент за възнаградителна лихва. Изключването на разходите за тази дейност от основната цена на кредита (възнаградителна лихва) означава да се допусне възнаграждението на кредитора да бъде чиста печалба. Граматическото и систематично тълкуване на разпоредбите на чл. 10а, чл. 19 ал. 3 и чл. 33 от ЗПК налагат извод за ограничаване на правото на кредитора, освен обявената договорна лихва и обезщетението за забава, да възлага на потребителя и други плащания като допълнителни такси и предварително отнапред фиксирани по размер разходи, свързани с усвояването и управлението на кредита, без оглед тяхното реално извършване. Следва изводът, че вземането за такса за извънсъдебно събиране е нищожно, поради противоречие с императива, уреден в чл. 10а, ал. 2 от ЗПК.

Предвид горното искът за заплащането на вземанията за неустойка за недаване на обезпечение в размер на 183.26 лева и за такса за извънсъдебно събиране в размер на 165.00 лева, следва да се отхвърли.

Нищожността на отделните части от съдържанието на договора за заем относно предвидената неустойка за недаване на обезпечение и такса за извънсъдебно събиране, не влече нищожност на целия договор по арг. от чл. 26, ал. 4 от ЗЗД, поради което възражението на процесуалния представител на ответника в тази насока, не се споделя. Договорът не е недействителен и поради нарушение на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 – 9 от ЗПК – спазена е предвидена в закона форма за действителност; посочен е общия размер на кредита- главница, възнаградителна лихва, такса за експресно разглеждане на документи и неустойка за недаване на обезпечение; начина и условията за усвояването са изрично уговорени; посочен е размерът на възнаградителната лихва на годишна основа; съдържа се и общия годишен процент на разходите; погасителният плат е инкорпориран в самия договор;

Съдът не споделя възражението на ответника, че договорната лихва противоречи на добрите нрави предвид високия ѝ процентен размер – 40.32 %. Възнаграждението по заема не надвишава пет пъти размера на законната лихва, тоест 50 %, поради което следва да се приеме, че е спазен императивния максимум, предвиден в разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК. На следващо място съдът, счита, че лихвата, макар и по-висока от стандартния размер, не накърнява добрите нрави, тъй като компенсира липсата на предоставено от ответника обезпечение на заема.

От приетата по делото без възражения от страните съдебно-счетоводна експертиза, се установява, че ответникът заплаща единствено сумата от 60.00 лева на 19.09.2019 г. Тази сума съдът отнася към вземанията в поредност мораторна лихва, възнаградителна лихва и най-после главница (арг. от чл. 76, ал. 2 от ЗЗД) без да се вземат предвид вземанията за неустойка и такси за извънсъдебно събиране. Това има за последица погасяване изцяло на претендираната мораторна лихва в размер на 28.25 лева; частично погасяване на претенцията за договорна лихва от 86.25 лева на 82.77 лева; Главница се дължи, така както се претендира в размер на 480.75 лева. Искът за мораторна лихва следва да се отхвърли изцяло, а за договорна лихва – за разликата над сумата от 82.77 лева. Ответникът следва да бъде осъден да заплати сумата от 480.75 лева главница и 82.77 лева възнаградителна лихва за периода от 10.09.2019 г. до 30.06.2020 г. Предявените евентуални иски не следва да се разглеждат.

По разноските:

В полза на ищеца следва да се присъдят разноски, съразмерно на уважената част от предявените иски на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК. Дружеството претендира разходи в размер на 175.00 лева за заплатена държавна такса, 270.00 лева за депозит за вещо лице и 350.00 лева юрисконсултско възнаграждение. Съдът определя изначален размер на юрисконсултското възнаграждение в размер на 150.00 лева. Така, съразмерно на уважената част от исковете, на ищеца следва да бъдат възстановени разноски в общ размер на 357.56 лева.

На ответника също се следва присъждане на разноски, съразмерно на отхвърлената част от исковете, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК. Видно от представения договор за правна защита и съдействие процесуалният представител на ответника оказва безплатна адвокатска помощ на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА, поради материалното затруднение на ответника. Ищецът следва да бъде осъден да заплати адвокатско възнаграждение на упълномощения от ответника процесуален представител, в размер, съответен на отхвърлителната част от претенциите на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА, вр. с чл. 78, ал. 3 от ГПК. Съдът като взе предвид материалния интерес на делото, счита, че размерът на възнаграждението, се равнява на 300.00 лева, съгласно минималните размери, определени в чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредбата за минималните адвокатски възнаграждение. Предвид частичното отхвърляне на претенциите, ищецът следва да бъде осъден да заплати лично на процесуалния представител на ответника, сумата от 119.71 лева.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните, че КР. ДР. Г., ЕГН:***** дължи на „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД, ЕИК202527341 следните вземания по сключен договор за паричен заем № 5546961/26.08.2019 г.: сумата от 480.75 лева главница, ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението в съда 02.03.2020 г. до окончателното изплащане на задължението; сумата от 86.25 лева договорно възнаграждение (възнаградителна лихва) за периода от 10.09.2020 г. до 30.06.2020 г., за които суми е издадена заповед № 31 по чл. 410 от ГПК от 04.03.2021 г. по ч.гр.д. № 622/2021 г. по описа на РС-Провадия.

ОТХВЪРЛЯ предявените от „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД, ЕИК:202527341 срещу КР. ДР. Г., ЕГН:***** по реда на чл. 422 от ГПК искиове за приемане за установено, че КР. ДР. Г., ЕГН:***** дължи на „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД, ЕИК:202527341 следните парични вземания по сключен договор за паричен заем № 5546961/26.08.2019 г.: сумата от 183.26 лева за неизпълнение на задължение за предоставяне на обезпечение в срок; сумата от 165.00 лева разходи и такси за извънсъдебно събиране; сумата от 28.25 лева лихва за забава за периода от 01.07.2020 г. до 19.02.2021 г.

ОСЪЖДА КР. ДР. Г., ЕГН:***** **ДА ЗАПЛАТИ** на „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД, ЕИК:202527341 сумата от 357.56 лева, представляващи съдебно-деловодни разноси по заповедното и исковото производство, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

ОСЪЖДА „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ЕООД, ЕИК:202527341 да заплати на адвокат В.К. Д., с личен № 1000152990, със съдебен адрес: гр. Варна, бул. Владислав Варненчик № 61, офис 35 сумата от 119.71 лева, на основание чл. 38, ал.2, вр. с ал. 1, т. 2 от ЗА, вр. с чл. 78, ал. 3 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните;

ПРЕПИС от настоящото решение да се връчи на страните, чрез процесуалните им представители, на основание чл. 7, ал. 2 от ГПК.

Съдия при Районен съд – Провадия: _____